Nieuwsbrief 'Altijd Jarig'

Uitgave van de archiefwerkgemeenschap 'Altijd Jarig'
van KSA Noordzeegouw.
Eindredactie: Thomas Verniest

nummer 6, maart 2013
Verschijnt éénmaal per jaar.

Je vindt de vorige Nieuwsbrieven, in kleur nog wel, op www.ksanoordzeegouw.be.
Klik 'werkgroepen' aan, dan 'Altijd Jarig' en je vindt er de nieuwsbrieven terug.

1. 85 jaar KSA

KSA viert dit jaar haar 85ste verjaardag en dat hebben we gevoeld met onze werkgroep. Heel veel activiteiten in de voorbije en de komende periode hebben met deze verjaardag te maken.
Het begon met het opstellen van een quiz en een tentoonstelling voor de top-conferentie voor bondsleidingen en met het verzorgen van een aparte beurt voor de bondsarchivarissen. Op die manier konden we Blankenberge, Rumbeke, Oostende, Veurne, Moerkerke, Gullegem, Ter Straeten (Sint-Andries Brugge), Aarsele, Sijsele en Deerlijk verwelkomen op onze archiefzolder en hen het aan-wezige archief van hun bond meegeven.
Om de twee maanden verzorgen we een mini-tentoonstelling in de foyer van het gouwsecretariaat. Kanunnik Dubois, de tijdschriften en muziek in KSA passeerden de revue. Momenteel stellen we de Joepie-tochten voor.
Op 17 november nodigden we de oude garde uit, voor een nostalgische ontmoe-tingsnamiddag in Gullegem.
Professor emeritus Louis Vos vertelde boeiend over de voorbije 85 jaar en Hannelore stelde de huidige werking voor aan de oud-KSA'ers. In deze nieuwsbrief vind je een verslagje daarvan.
Straks, op de slotdag van de 25ste Joepie op zaterdag 13 april, helpen we mee aan een tentoonstelling in stad X over de voorbije 25 Joepie-edities. We tonen op die manier onze werking in de andere gouwen en versterken de band met de nationale werking. Wie voor die dag uitgenodigd wil worden als oud-medewerker aan een van die Joepie-tochten, kan zijn of haar adres doorgeven. We haalden uit onze archieven wel lijsten van medewerkers, maar de adressen zijn ondertussen flink wat gewijzigd.
Op vrijdagavond 7 juni is er dan een avond met de (oud-) proosten van Noordzee-gouw, waarvan we ook een onderdeel voor onze rekening nemen.

Veel werk aan de winkel, maar daarvoor bestaan we.

2. Het Arteveldeheem in Cul-des-Sarts, een vreemd verhaal…

Vorming voor hoofd en lichaam

Karel Dubois wist dat bij de uitbouw van de KSA-beweging naast een centraal secretariaat te Roeselare, ook nood was aan een vormingshuis. Naast Hernieuwenburg in Wielsbeke droomde hij van een kampeercentrum, liefst op een kasteel ergens in de Ardennen of toch ei zo na. Voor een vereniging was het toen niet zo ongewoon om een domein te hebben in de Ardennen. Een kasteel sprak natuurlijk sterk aan en sloot naadloos aan bij de ridderromantiek van KSA.

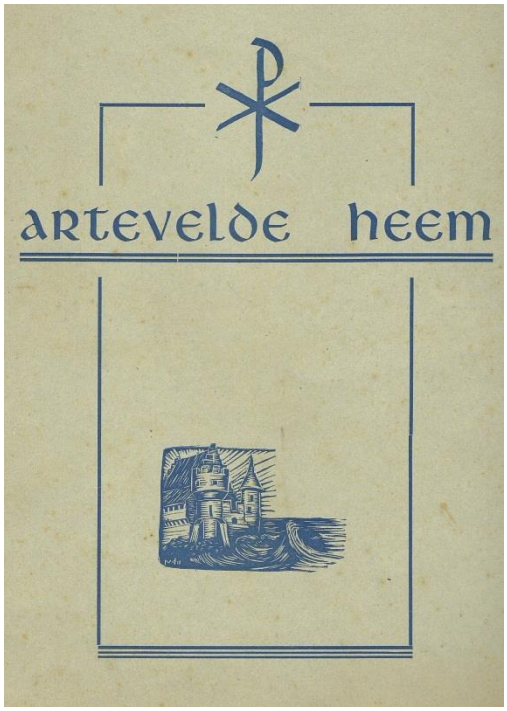

Arteveldheem logo

Het was net na de oorlog en juffrouw Rouseré uit Poperinge, familie van Lucien Deschodt-Rouseré, was bereid om de Katholieke Actie te helpen. Deze familie had een ruim domein te Cul-des-Sarts (1) diep in Henegouwen. Monseigneur Lamiroy ondersteunde deze mogelijkheid en zo huurde het Algemeen Verbond voor Katholieke Actie Brugge (de AVKAB), de koepel van de KA, voor dertig jaar een domein van 8 ha met weiland, park en kasteel ("*le chateau Philippe*"). De huur bedroeg 25.000 BEF (€ 625) per jaar. Na dertig jaar zou het domein volgens het contract eigendom worden van de AVKAB. Aansluitend kocht de AVKAB zelf nog een hofstede met landerijen, 7 ha 49 a groot.

F06110 Cul-des-Sarts, 1946, patattejas

Men stelde meteen een jong koppel aan als zaakvoerder in de persoon van Jef en Yvonne Vercruysse-Nys uit Rumbeke. Dochter Gerda Vercruysse herinnert zich dat haar papa in mei 1946 enkele dagen naar Cul-des-Sarts is geweest en daarna één tot twee weken in juli en/of augustus. Jef en Yvonne zijn getrouwd op 28 augustus 1946, één week na de opening. In september 1946 zijn ze dan definitief aangekomen in Cul-des-Sarts.

Men ging aan de slag en het kasteel werd gedeeltelijk verbouwd en volledig ingericht voor de jeugdkampen van de KSA. We lezen in een brief dat het ging om een investering van 350.000 BEF of € 8750. In het novembernummer van *De Knape* (2)

(1) Cul-des-Sarts is nu een vreedzaam dorpje in Henegouwen op de Franse grens, toen een dagreis ver. Je reisde al over Kortrijk, Doornik, Mons, Beamont langs de abdij van Chimay, diep in de bossen, op een prikje van Brûly-les-Pesche. Daar liet Hitler zijn hoofdkwartier bouwen voor de aanval op Frankrijk. De befaamde Hilter-bunker staat er tot op vandaag.

(2) Onze hemen, in De Knape, november 1946, p. 15. Hij schrijft verder: "En nu ligt het heem stil en verlaten in die wilde, doch eenig mooie streek… Neen, een Vlaamsche boer blijft er wonen om de werken van den verderen uitbouw te leiden, opdat Artevelde-heem komend jaar het grootste en schoonste jeugdheem worde in ons land."

lezen we in een enthousiast verslag met wellicht enige overdrijvingen, dat er op 22 juli 1946 twee bussen met 126 man afreisden naar Cul-des-Sart.

De reporter van dienst stelt dat het heem geschikt was voor 500 man en dat er al in de eerste vakantie kampen doorgingen met 250 deelnemers "én" voegt hij er aan toe "*op het einde van de vacantie telden we 6.000 vernachtingen* (sic)". Hij schrijft dat er "*recuperatie-bedden werden opgeslagen, stroozakken gevuld, kelders opengekapt, grachten uitgedolven, waterleidingen en rioleeringen opengelegd. Er zijn maar eventjes 10 km riolen op het terrein van het heem!"* voegt hij er krachtig bij.

Feestelijke opening op 21 augustus 1946.
In het feestprogramma werd een requiemmis ter nagedachtenis van de oorlogsslachtoffers opgedragen door kanunnik Karel Dubois. De bevolking van Cul-des-Sarts en ruim 200 KSA'ers waren aanwezig. Mede gezien de naoorlogse tijd met zijn vele slachtoffers werd dit een ontroerende plechtigheid.
De kampproost was E.H. Halsberghe. In zijn woord bracht Dis Tanghe, dienstdoende gouwleider, een groet "*aan de nationale leiding van de Federatie KSA Jong-Vlaanderen en* zijn 25.000 leden en aan de 7.000 leden van de KSA in de Noordzeegouw."

De **Belgische Nationale Radio Omroep** (BNRO, later NIR) was present in de persoon van Bert Leysen, de latere directeur van de radio-omroep. De radio-opname van deze plechtigheid is bewaard op **drie 78-toerenplaten** die in het archief van KSA Noordzeegouw te Gullegem te vinden zijn naast de verslagboeken van de vzw Hernieuwen, later vzw KSA Noordzeegouw. Die Boeken werden tijdens de oorlogsjaren eigenhandig geschreven door Karel Dubois. Op deze unieke opname horen we een bewogen stem van de gouwproost die in zijn feestrede het programma en de **belijdenis** van de KSA-Jong-Vlaanderen uitspreekt (3):

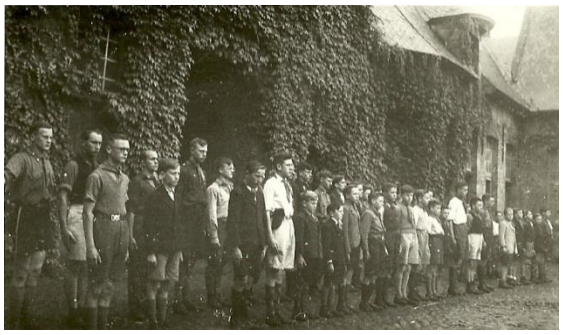
F06112, Cul-des-Sarts, 1946

"*Knapen, Hernieuwers en Ridders jongvlamingen. Wij besluiten deze heerlijke ronde in aanwezigheid van de bevolking van dit gastvrije dorp met onzen drievoudige belijdenis. We roepen over het land onzen* ***trouw aan de moederkerk van Rome****. We bazuinen over de daken van de huizen en over de heuvels van de Ardennen onzen onwrikbare* ***trouw aan Vlaanderen en zijn volk****. En we proclameren over heel het land onzen beslisten wil het* ***Belgisch vaderland in orde en grootheid te herbouwen."***

F06116, Cul-des-Sarts, 1946

(3) Voor zover ons bekend is dit de enige (bewaarde) opname met de stem van Karel Dubois.

Na deze vreugde sloeg echter in november 1947 het noodlot toe.

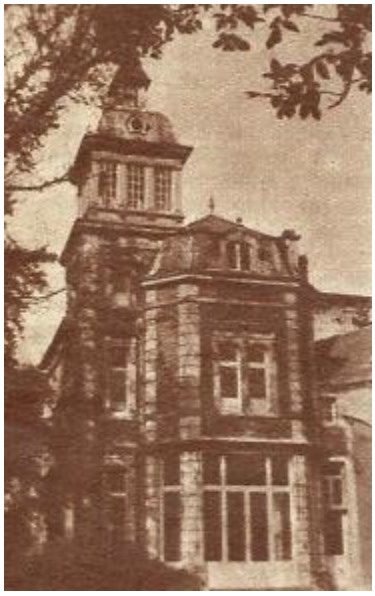

Lucien Deschodt-Rouseré, die ook burgemeester van Poperinge was en voorzitter van de K.A. , overleed op 9 november 1947 plots op de jonge leeftijd van 41 jaar. Daardoor werd de situatie voor de familie hachelijk. Het kasteel en de grond moesten verkocht worden en juffrouw Rouseré vroeg om de familie te helpen door de pacht in te trekken. Gezien de omstandigheden werd ingegaan op de vraag en zo kwam er een einde aan de huur en die mooie hoop. De familie Vercruysse zou zich terugtrekken op de boerderij van het kasteel. Als laatste aandenken namen Jef en Yvonne het **Maria-kapelletje** mee dat altijd op het formatieplein had gestaan. Het hangt tot op heden aan de ingang van de hoeve.

Toch duurde het nog een aantal jaren vooraleer de kampen en de huur definitief in 1950 werden beëindigd. Kampgroepen trokken elke vakantie op en af in een bestendige buspendeldienst met als wisseldag de maandag. Op het kamp-programma kwamen steeds voor: werk, bezoek aan de bunker van Hitler te Brûly-les-Pesche (vlakbij in de bossen), de grotten van Couvin en het Zwarte Water.

FO6152 Opening Cul-des-Sarts, Dis Tanghe spreekt

De droom van Jef Vercruysse ging in deze nieuwe situatie maar heel zwak in vervulling want het aantal jeugd-kampen was beperkt naast enkele groepen van de K.A.-Centrale en de Sociale school uit de Leenstraat te Roeselare. In de kampeer-schuur achter de woning van de familie Vercruysse bewaarde Jef tot het einde het kampmateriaal (veldbed-den, gamellen, e.a.), klaar voor de volgende kampeer-ders die maar niet kwamen. Uit de briefwisseling die in ons archief bewaard is, lezen we over de droevige tijden: de verhuis van het kasteel naar de boerderij, het ontheemd zijn en zelfs de koningskwestie die in Wallonië sterk anders werd bekeken dan in Vlaanderen.

Tijdens die overgangsperiode waren er hoog oplopende discussies over het gebruik van een stuk van het kasteel, het park en de boomgaard van een halve ha. Vooral de watervoorziening van het kasteel naar de boerderij, een erfdienstbaarheid, was een vitaal element voor de familie en ook het veeteeltbedrijf met 46 koeien was onderwerp van een eindeloze discussie .

Het park en kasteel werden in 1950 via een stroman gekocht door de socia-listische mutualiteit die er eerst een kamphuis, later een ziekenhuis en tenslotte een bejaardenhuis van maakte. K.A. bleef zitten met haar eigendom van 7 ha 49 a aan landerijen en een veestapel en dit met beperktere kampeermogelijk-heden. De familie Vercruysse was ook eigenaar van 3 ha zodat landbouw-activiteit voor hen goed mogelijk was. De jaren gingen voorbij en de familie Vercruysse kreeg zeven kinderen.

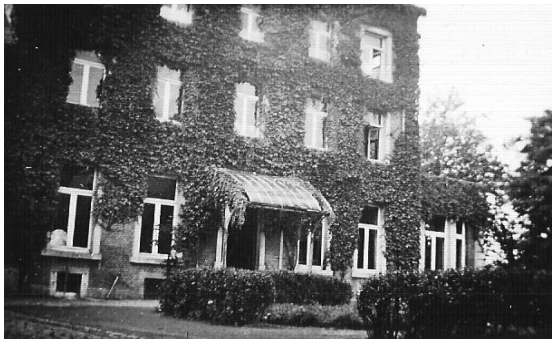

FO6151 Cul-des-Sarts 1946

Op 12 mei 1978 overleed Jef Vercruysse op 64-jarige leeftijd in Cul-des-Sarts. Zijn echtgenote Yvonne bleef alleen op de boerderij wonen, want ondertussen waren haar kinderen al gehuwd.

Nieuwe tijden

In 1989 had de socialistische mutualiteit nieuwe en grootse plannen en wilde de nog resterende gronden van de K.A. inpikken. Wij konden voor de uitbouw van het Centrum Licht en Ruimte (onder de vzw AVKAB) best wat kapitaal gebruiken en gingen dus in onderhandeling. Op 11 december 1989 werd de akte tussen de AVKAB/Roeselare en *La solidarité Mutualiste*/Brussel ondertekend op het kantoor van notaris Jean Louis Dineur te Couvin. De prijs was 4.500.000 BEF - € 125.000. Onze vzw werd bijgestaan door notaris Marc Waûters uit Lichtervelde en de akte werd ondertekend door Mgr. Eugeen Laridon en Ward Poppe. De weduwe Yvonne Nys kreeg levenslang woonrecht op de boerderij en bleef er ook wonen zolang ze kon.

Elk jaar trok ik met Mgr. Laridon minstens éénmaal naar Cul-des-Sarts op bezoek bij Yvonne. Ondertussen is gouwproost Laridon overleden in 1999 en is Yvonne in 2011 verhuisd naar een rusthuis. Toch rij ik nog steeds elk jaar – graag in gezelschap van de steeds nieuwe gouwleiding - naar Cul-des-Sart en de laatste jaren naar "*Le*

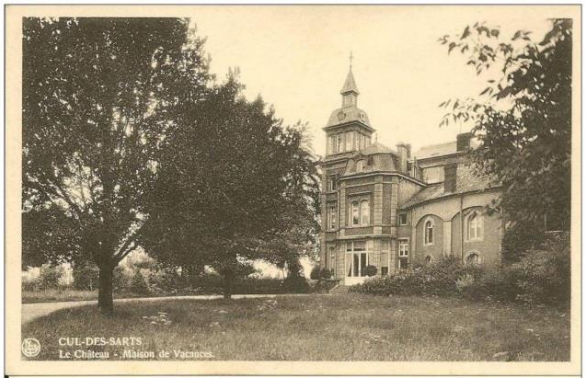

home de la Visitation" in Lobbes bij Thuin waar Yvonne Vercruysse-Nys nu woont. Zoon Guido Vercruysse, wonend in Pâtourage nabij Mons, schreef me onlangs dat de familie besloten had op 31 december 2012 de boerderij definitief te verlaten. Zo komt er een einde aan een vreemd en soms heroïsch verhaal.

Ward Poppe, februari 2013.

Met dank aan Eric Colenbier, Yvonne Nys, Guido Vercruysse. Veel gegevens komen uit het archief van KSA Noordzeegouw en de publicatie "de Hemenroute" van Eugeen Laridon.

Arteveldeheem, het reuzeheem, dat plaats biedt voor 500 man... eens dat er slaapzakken genoeg zullen zijn, doch dit verlof sliepen er reeds groepen van 250 man. Het lijkt een sprookje, wanneer we beginnen te vertellen over het formatieplein met zijn drie hooge masten, die onze drie vlaggen de lucht in torsen ! ! ! Over de burchtplaats, waar het laaiende open haardvuur op regendagen de oogen der knapen in leute en romantiek doet lichten... over de speelpleinen, waar je mekaar niet kunt terug vinden, en de bosschen, waar reebokken en everzwijnen huizen, waar panters en zelfs Oostendsche meeuwtjes in verloren loopen tot twee uur in den morgen, waar men slangen vangt, die 's nachts jongen... !

Daar is het dat de Walen met ons komen verbroederen en waar ze de K. S. A.-JONG-VLAANDEREN komen waardeeren, niet zonder een tikje weemoed en spijt !

3. Ontmoetingsdag Archief van 17 november 2012

Sinds het ontstaan van de werkgroep 'Altijd Jarig' in 1997 hebben we door de jaren heen kennis kunnen maken met tal van mensen die iets voor onze archief-werking hebben betekend of voor wie de werkgroep op zijn beurt iets kon betekenen. We denken hierbij aan de vele schenkers, auteurs van één of ander naslagwerk, de student en zijn thesis, de bond die een jubileum te vieren had, enz... Veel mensen die dus actief bezig zijn met KSA-historiek en zo ook een aandeel konden leveren voor de bloei van onze archief-werking. We mogen ze dus ongestoord "onze vrienden van het archief" noemen.

Voor deze "vrienden van het archief" organiseerden we op 17 november 2012 voor het eerst een ontmoetingsnamiddag. Ons doel was niet alleen een ontmoetings-moment op zich te organiseren, maar we wilden de genodigden eveneens kennis laten maken met onze nieuwe stek in het gouwsecretariaat te Gullegem.

Ook enkele merkwaardige filmpjes, foto's en klankfragmenten uit de krochten van ons archief wilden we de revue laten passeren. Daarnaast stond er een kort referaat van Professor emeritus Louis Vos op het programma.
Op onze ontmoetingsdag waren we tevreden een dertigtal genodigden te mogen begroeten. Het betrof een gezonde mix van jong en oud, van heinde en ver. Zo vonden zelfs vrienden uit de provincie Limburg, Brabant en Antwerpen vlotjes de weg naar het gouwsecretariaat.

Na het welkomstwoordje waar ook Mgr. Laridon via een klankopname te horen was, genoten we van enkele unieke klankbanden die onze werkgroep laatstleden kon digitaliseren en dus voor het nageslacht veilig kon stellen. Het ging onder andere over de opening van het Arteveldeheem te Cul-des-Sarts (1946), de bandopname over de herdenking 10 jaar overlijden kanunnik Karel Dubois (1966) met de stem van Bert De Clerck over Rome 1931 en het JVF en de rede te Lourdes van bisschop E.J. Desmedt over 'de nieuwe generatie' (1968). Stuk voor stuk nostalgische pareltjes die zo de sfeer van deze tijd binnen KSA Noordzeegouw opriepen.

Volgens het programma hadden we daarna een half uurtje voorzien voor een lezing van professor emeritus Louis Vos over zijn boek *'Idealisme en engagement. De roeping van de katholieke studerende jeugd in Vlaanderen (1920-1990)'*. Vanaf de eerste letter wist de professor, die KSA een warm hart toedraagt, alle aanwezigen te boeien. Zo kreeg hij stilzwijgend de toestemming van zijn publiek om ons programma meer dan in de war te sturen. Maar dit werd door weinigen erg gevonden. Integendeel. Het relaas en de inzichten werden als een grote meerwaarde van onze namiddag ervaren.

Op het einde van het programma kon iedereen onze archiefzolder nog bezoeken en zo getuige zijn van onze bewaarde en geordende archiefstukken. In recordtempo werden nog enkele historische filmfragmenten van onder het stof gehaald.

We sloten informeel af met een hapje en een drankje. De overheerlijke en mooi ogende cupcakes in de vorm van de alom bekende tok krijgen hier zeker een eervolle vermelding. Zonde om in te bijten, een genot éénmaal zich aan de zonde te hebben overgegeven.

We kijken tevreden terug op een interessante en inspirerende ontmoeting tussen verschillende mensen die één iets gemeen hebben: de interesse voor de boeiende geschiedenis van KSA Noordzeegouw. Hopelijk tot weerziens, vrienden van het archief!

Dieter Durnez

4. Zoekertjes

Op 13 april stellen we ons Joepie-archief tentoon in X. In een mini-tentoonstelling zie je de Joepie-aandenkens, de T-shirts en schildjes, het eerste (gepersonaliseerde) briefpapier, de affiches en andere interessante voorwerpen en documenten die naar de 25 voorbije Joepies verwijzen. Er ontbreken echter nog een aantal voorwerpen in ons archief. Misschien kan jij ons die bezorgen. Ook klank en beeldmateriaal is beperkt aanwezig in het archief. Na de tentoonstelling krijg je die zeker terug.

Gezocht:

- Affiches van Joepie 1, 2, 3 (de affiches met de tekst 'tuurlijk ben je erbij' hebben we niet), 4, 12, 14, 20, 21, 23.
- Stickers van Joepie 1, 2, 3 en 19. Vanaf Joepie 21 hebben we geen stickers. Waren er dan nog?
- De badge van Joepie 12.
- Het mouwschildje van Joepie 13 en 14.
- Wat was het aandenken van Joepie 8 en Joepie 9?
- Speciale Zeg-edities van de eerste vijf Joepietochten.
- De (vier) Joepers van editie 17, 22 en 23. Van editie 18 ontbreken nrs 3 en 4, van editie 19 ontbreekt enkel nr 3.
- Het Joepie T-shirt van Joepie 16 in Londerzeel.

5. Een greep uit de activiteiten van de werkgroep sinds februari 2012

Dienstverleningen

Naast de specifieke activiteiten in functie van het jubileumjaar (zie elders in deze *nieuwsbrief*) zaten we dit jaar niet stil voor de gewone lopende zaken. Opnieuw zorgden we voor artikels in ***Golfslag***, het leiderstijdschrift van KSA Noordzeegouw. Er waren artikels over de Lourdeskampen, over hoe je kunt archiveren, over het opstellen van een tentoonstelling, een tijdslijn en een reeks historische wist-je-datjes die er her en der in verspreid staat. Traditiegetrouw verzorgden we de beurt *historiek en archief* tijdens de **Paascursus** voor de hoofdanimatoren in Ieper en straks opnieuw.

We zijn er verder ook in geslaagd om de **klankbanden** en **LP-opnames** die op de zolder liggen, te digitaliseren. Karel Vandeputte, zoon van de eerste gouwleider Gaby Vandeputte, vond de tijd en de goesting om dat te doen. We zijn er hem dankbaar voor. Op die manier zijn de klankfragmenten veel beter toegankelijk voor gebruik, voor onderzoek en voor verspreiding. De originelen brengen we naar KADOC, waar ze in betere omstandigheden bewaard kunnen worden.

Raadplegingen en advies.

Een aantal personen of bonden vroegen informatie allerhande: Ward Poppe zocht foto's voor een **publicatie in de Westhoek**, Thomas Quicke wil de opstartdatum van zijn bond, **Varsenare**, weten. Dezelfde vraag komt van KSA **Adelaars**, van Tom Florin van KSA **Menen** en Marc Deklerck uit **Hocana**, Oekene. Jolien uit KSA **Aarsele** vraagt zich af of haar bond ontstaan is uit een AKVS-bond en ook Bram Schoutteten van KSA **Hocana**, Oekene wil info omtrent het opstarten van een oud-leiderswerking. Lennart Van Schoote vroeg de gitaarakkoorden van het **lied 'Kerels der Noordzee'**. Mario Verhelle schrijft een historiek over de **studentenbonden** in Beselare/Zonnebeke en bezocht ons archief. Voor notaris Mark Waûters zochten we in de archieven van de VZW KSA Noordzeegouw en de VZW KSA heem Monsalvaet wanneer hij er bestuurder was**.** Advocaat Paul Bekaert stuurde ons een brief vol vragen over **KSA Tielt** in de jaren 1963-1967 en dokter Guido Lefebvre had interesse in de bond **Bellegem**.

KSA **Torhout** vierde zijn 80ste verjaardag en ontleende vlaggen en uniformen. KSA **Sijsele** deed dat ook, maar is vijf jaar ouder. Hun werkgroep die zich met de festiviteiten bezig houdt, neemt regelmatig contact met ons op en bezocht ons archief.

Ook vanuit de kant van VKSJ komen nu aanvragen. Stefanie Baele van **VKSJ Waasmunster** moesten we teleurstellen omdat we geen uniformen van VKSJ bijhouden. Eveline Catry van **VKSJ Varsenare** konden we dan wel een afbeelding bezorgen van een VKSJ-T-shirt met drie bollen. We konden de werkgroep **oud-VKSJ van Oost-Vlaanderen** vier boeken *Bewogen Beweging* schenken. Zij zochten dat naar aanleiding van het overplaatsen van het VKSJ-mariabeeldje van VKSJ-Oost uit de abdij van Male naar de Sint-Baafskathedraal in Gent, op 28 september e.k. Het beeldje is van beeldhouwer Valery Stuyver en reisde in 1954 van VKSJ-groep naar VKSJ-groep heel het Gentse bisdom rond. Dat was ook zo in de andere diocesen. Enkel het West-Vlaamse beeldje, onder een stolp met een blauw kleed met het VKSJ-logo erop, is nog steeds zoek.

Reacties op de vorige *nieuwsbrief* kwamen er van Erwin Medard (over de Joepietochten), van Philip Vermoortel (over de steentjes van Timmerman) en van Maurits Couvreur (over de DOL-foto van 1959). Waarvoor dank.

KSJ-KSA-VKSJ nationaal doet een beroep op ons om historische artikels na te lezen en vraagt om mee te werken aan de Joepietocht door het opstellen van een historische tentoonstelling.

KSA **Ieper** en KSA **Oostkamp** moeten noodgedwongen hun archief verhuizen. Beide groepen vragen wat ze moeten doen en waar ze terecht kunnen. KADOC, een stadsarchief of een plaatselijke heemkundige kring lijkt ons de beste optie. Indien dat niet kan, zijn ze bij ons welkom.
Van Willy Beernaerts komen we te weten dat de concessie van het **graf van oud-proost Sylvaan Vincke** in Oostveld Oedelem/Beernem verloopt. We helpen mee aan de kar duwen opdat de gemeente het graf niet verloren laat gaan. Sylvaan Vincke was namelijk de denkende rechterhand van Karel Dubois en overleed heel jong in 1949, amper 38 jaar. Deze hernieuwergouwproost gaf KSA inhoud, voeten en diepte.

Eigen werking
Tot slot zijn we dit jaar voor onszelf eindelijk gestart met het werken met een archiefschema, overdrachts- en plaatsingslijsten. Op die manier moeten de documenten en de inhoud veel toegankelijker worden. Herman Leber volgde daarvoor in Gent een cursus archivering.
Tijdens onze tweemaandelijkse bijeenkomsten en heel dikwijls ook tussendoor, willen we werk maken van het deskundig inventariseren van ons archief.
Heel even hadden we de hoop, om met twee mensen van de werkgroep, één dag per week bezoldigd met archiefbeheer, archiefzorg en promotie bezig te kunnen zijn op het nationale secretariaat. Het kon helaas niet omwille van het financiële plaatje.

6. Had KSA echt last van de Duitse bezetter?

Dat Karel Dubois tweemaal gearresteerd en ondervraagd werd (1940 en 1941), weten we. Maar hoe zat het met de basis? Marcel De Vlieghere, nu 93 jaar, getuigt in zijn memoires, helder neergeschreven op zijn 85ste, hoe hij in 1943 als 23-jarige proost van de Brugse Sint-Jansban viermaal ondervraagd werd en in de gevangenis belandde, samen met zijn banleider Gaston Bonte. Dit ondergingen ze allemaal voor een futiliteit: zijn knapen hadden van uit een raam in de Hoogstraat nagezongen wat zij van de passerende Vlaamse Wacht hadden gehoord. Dit werd geïnterpreteerd als spot… Omdat hij weigerde te ondertekenen dat zijn ban

(de vroegere naam van een bond) zou ontbonden worden - hij vond dat dat materie voor de bisschop was - werd hij na zijn vrijlating pesterig gevolgd. Toen zijn ban wat later op het erf van zijn ouders in Monnikenwerve (Sint-Pieters Brugge) een "publiekelijk zichtbare" KSA-spelactiviteit had gehouden terwijl er 4 KSA'ers in uniform waren, werden zij hiervoor ter verantwoording geroepen. Die arrestatie leidde tot een transport naar het werkkamp van Watten nabij Eperlecque in Frankrijk waar "het *Blokkhaus*", de lanceerbunker voor de V-bommen, werd gebouwd. Tijdens de Engelse bombardementen van augustus 1943 konden zij uit het kamp vluchten en doken 15 maanden lang onder. "Dit alles offerden wij op

voor KSA." Hij had dit alles nauwkeurig in een dagboekje bijgehouden.
E.H. Marcel De Vlieghere stond erop zijn getuigenis, samen met een Duitse dolk, een pentekening over hun cel en het houten bord dat hij bij zijn terugkeer van KSA De Graal kreeg, aan ons archief toe te vertrouwen.

7. Aanwinsten voor ons archief

Aanwinsten.
Verschillende mensen schonken ons materiaal, gaande van documenten, een trommel, brieven en het eerste uniform van onze beweging, (waarvan wij verkeerdelijk dachten dat het lichtblauw was. Niet dus). Bedankt aan **Filip Masschelein** voor de documenten, affiches, e.a. uit de oorlogstijd, die zijn vader al die tijd bewaarde en die via hem bij ons terecht kwamen. Het zijn pareltjes voor wie onderzoek wil doen naar KSA Noordzeegouw voor, tijdens en na WO II. Bedankt ook aan **Simon Bruneel** voor de kopies van de verloren gewaande verslagen van het gewest KSA Torhout tussen 1937 en 1944, met ook info over Ichtegem en Ruddervoorde. Van **Raf Van Zeir** ontvingen we een fotoboek van de teloorgegane Bavobond te Brugge, met foto's uit de naoorlogse periode. **Herman Verwaetermeulen** uit Mechelen, van dezelfde Bavobond, schonk ons een trommel en zelfgemaakte KSA-poppetjes, karikaturen zijn het.

Via de heer **Noël Geirnaert**, stadsarchivaris van Brugge, ontvingen we

bonds- en vendelblaadjes en wat correspondentie van de Assebroekse Sint-Katarinabond uit de jaren 1937-1944, afkomstig van pater scheutist Pol Zwaenepoel. Hij was bondsleider van KSA Sint-Kristoffel/Sint-Katarina (Assebroek) in de jaren '37-'44. Het kwam in Brugge terecht via baron Edgar Kesteloot uit Brussel, 92 jaar. Van **Guido Dereu** ontvingen we tijdschriftjes van het gewest

De Graal, een oud KSA-hemd en Kabouter-vitamines. **Marcel De Vlieghere**, een priester van 93 jaar, schonk ons heel persoonlijke zaken omtrent zijn gevangenschap in een Duits werkkamp omwille van KSA (zie ook hienaast).
Een vooroorlogs KSA-uniform tenslotte werd ons geschonken door **Paul Depondt**, ooit gewestleider in Torhout. Dit mag wel de mooiste aanwinst van het jaar genoemd worden voor onze collectie KSA-uniformen. Het betreft een goed bewaarde helblauwe kiel met een geel chiroschildje op de borst. Het werd tot 1943, de stichting van de federatie, gedragen in West-Vlaanderen met een witte das.

8. KSA Noordzeegouw, na 85 jaar nog altijd springlevend!

KSA Noordzeegouw is binnen KSJ-KSA-VKSJ landelijk verbond de provinciale werkkring met het meeste leden. Vorig jaar klokten we af op 8883 leden, opnieuw een stijging na een aantal mindere jaren. Toch zijn we er de laatste tien jaar in geslaagd steeds een vrij stabiel ledencijfer te behouden.
Helaas moesten we terug afscheid nemen van 2 bonden. KSA de Kokkel (De Panne) en KSA 't Beerke (Outrijve) deden in 2009 de boeken toe. Nochtans werd KSA de Kokkel niet veel eerder opgericht. Gelukkig waren er de afgelopen jaren ook enkele successen bij het oprichten van nieuwe bonden. KSA de Grietjes (Gullegem) en KSA Bikschote zagen het levenslicht en zijn tot op de dag van vandaag twee bruisende bonden met een nog steeds aangroeiend ledenaantal! KSA Oostrozebeke meisjes en KSA Oostrozebeke jongens besloten vanaf dit werkjaar als één bond door het leven te gaan. Zo hebben we vandaag 64 goed draaiende groepen onder onze hoede.
Hoewel de pagadderban (9-10 jaar) maar in 1996 officieel werd opgericht zijn de pagadders de dag van vandaag het talrijkst, op de voet gevolgd door de leiding. Drie bonden van ons voorlopig enige actieve gewest, KSA de Graal, behoren tot de top drie van grootste bonden van KSA Noordzeegouw. Op één: KSA Ter Straeten, gevolgd door KSA Rooyghem en KSA Oostkamp. Wat die gewesten betreft hebben we vorig werkjaar trouwens goed nieuws gekregen. Voormalig gewest Westhoek zou nieuw leven worden ingeblazen onder de naam Gewesthoek! Wij kijken alvast reikhalzend uit naar hun eerste activiteit.

Hannelore Vanhaverbeke

ledenaantallen KSA NZG vanaf werkjaar 1999-2000.

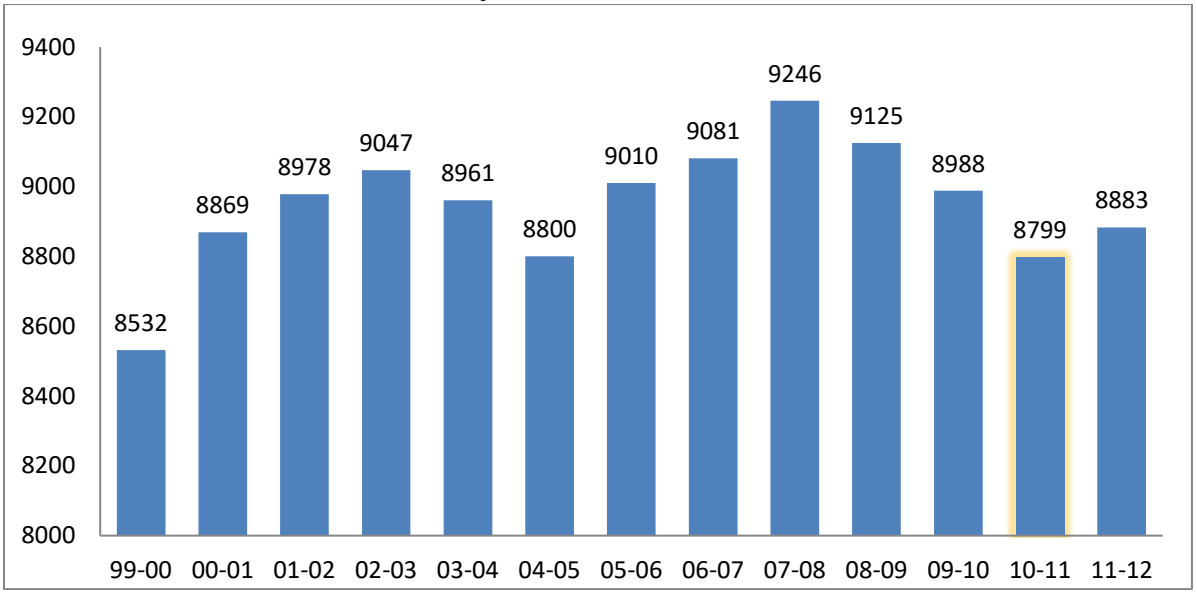

De vorige nieuwsbrieven zijn nog altijd te lezen op de website van KSA Noordzeegouw: www.ksanoordzeegouw.be.
Nog niet alle foto's zijn geïdentificeerd. Misschien kan je helpen te identificeren.

De trotse leden van de werkgroep 'Altijd Jarig'. Van links naar rechts: Thomas Verniest, Astrid Hooijberg, Dieter Durnez, Herman Leber, Pascal Gryson, Bart Dewitte en Eric Colenbier.

Wil je behoren tot "**de Vrienden van het archief"** en deze *nieuwsbrief* voortaan blijven ontvangen?
Contacteer ons. Je kunt bij ons ook terecht voor archiefschenkingen, vragen
of raadpleging… of zelfs financiële steun: 467-5007351-07 of BE74 4675 0073 5107
werkgroep Altijd Jarig, Herman Leber (050/39 29 18)
of KSA Noordzeegouw (056/40 48 12)
of altijdjarig@ksanoordzeegouw.be